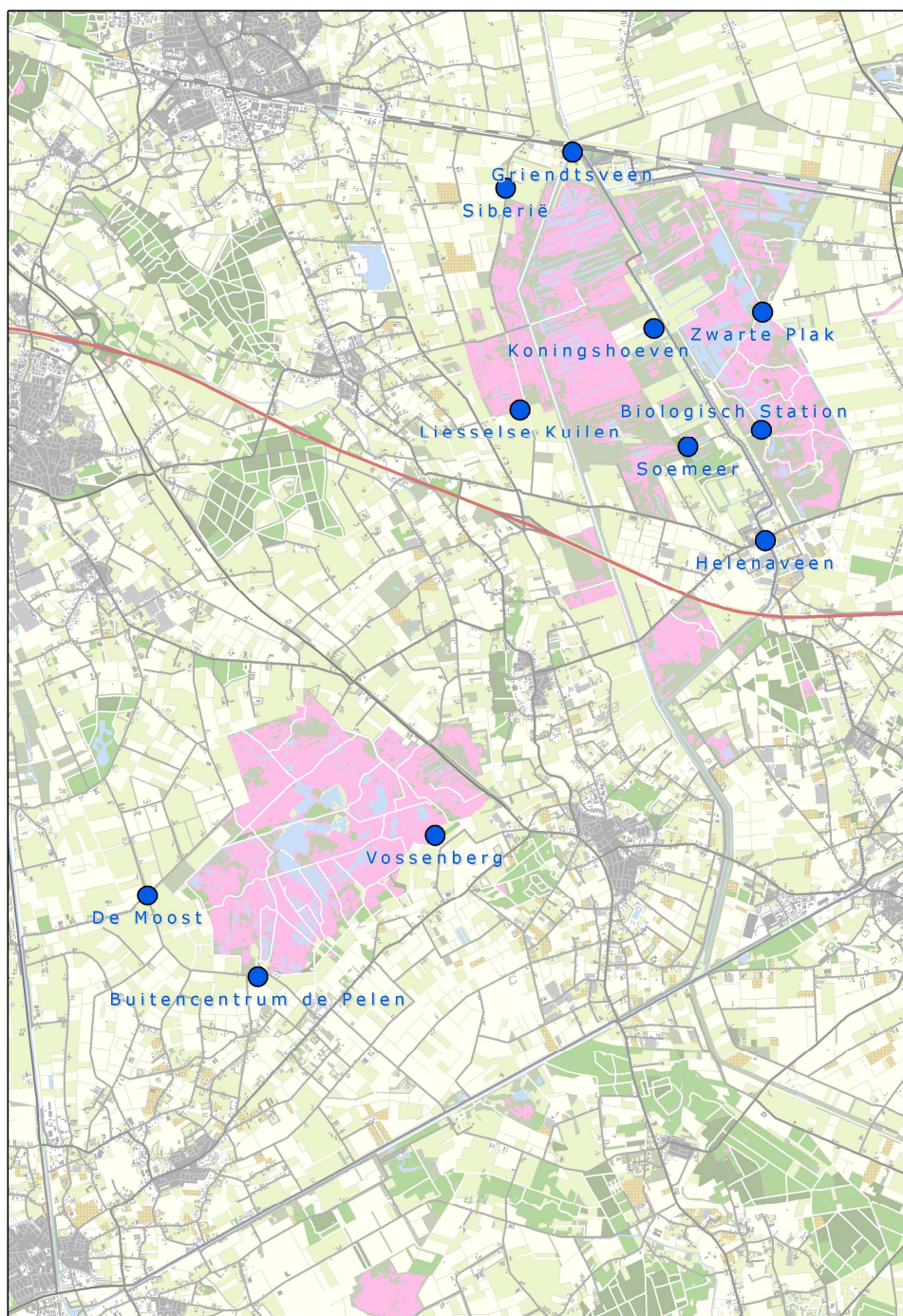

Peeltroeven in de Peelvenen: Mariapeel, Deurnsche Peel en de Grootte Peel

Versterking Cultuurhistorie en Economie

Colofon

Projectleider	Edith Camps
Contactpersoon	Joanie van Esch senior adviseur vrijetijdseconomie en recreatie T 013 595 05 95 M 06 52401389 F 013 595 05 00 j.m.v.esch@dlg.nl Kernteam Noord-Brabant Oost Prof. Cobbenhagenlaan 125 5037 DB Tilburg Postbus 1180 5004 BD Tilburg
Auteurs	Carin Silvertand (auteur) Raf Rooijmans (ontwerpen) Erik van Nuland (TOP Brabant) Edith Camps (DLG) Joanie van Esch (DLG; eindredactie)
Datum	10 juli 2014
Status	Concept

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Inrichting	6
3	Uitwerking	11
3.1	<i>Verhaallijnen</i>	11
3.2	<i>Relatie verhaallijnen met andere ontwikkelingen</i>	11
3.3	<i>Peeltroeven verbinden door routes</i>	11
3.4	<i>Communicatie / Informatievoorziening</i>	12
3.5	<i>Communicatie VVV</i>	12
3.6	<i>Inspiratiekaart</i>	12
3.7	<i>Informatie voorziening bij de Peeltroeven</i>	12
3.8	<i>Excursies</i>	12
4	Ambassadeurschap	14
5	Peeltroef Griendtsveen (vertrekpunt bij De Halte)	15
6	Peeltroef Siberië (Leegveld)	16
7	Peeltroef Liesselse Kuilen	17
8	Peeltroef Koningshoeven	19
9	Peeltroef Soemeer	21
10	Peeltroef Helenaveen	23
11	Peeltroef Biologisch Station	24
12	Peeltroef Zwarte Plak	25
13	Peeltroef Buitencentrum de Pelen	26
14	Peeltroef Vossenbergh	27
15	Peeltroef de Moost	28
16	Vervolg stappen	29

1 Inleiding

In het rapport "Peelbeleving in de Peelvenen, visie op recreatie en toerisme anno 2012" van Dienst Landelijk Gebied (DLG) wordt gesproken over Peeltroeven. De basis hiervoor ligt in het rapport van TOP-Brabant: "Toerisme en recreatie als economische factor in Peelvenen" dat is opgesteld samen met de ondernemers van Stichting het Peelvennootschap. Peeltroeven zijn de belangrijkste locaties met Peelbeleving in en rond de Deurnsche Peel, de Mariapeel en de Grootte Peel; ook wel de Peelvenen genoemd. Elke 'Peeltroef' geeft een deel van het verhaal van deze Peelvenen weer, maar allemaal samen bieden ze een daadwerkelijke Peelbeleving. Bij iedere Peeltroef kunnen één of meerdere verhalen worden verteld over de Peelvenen.

De Peelvenen kunnen door middel van de Peeltroeven aantrekkelijker gemaakt worden waardoor er meer mensen naar het gebied toe komen. Meer bezoekers leveren ook meer bestedingen in het gebied op.

Werkwijze

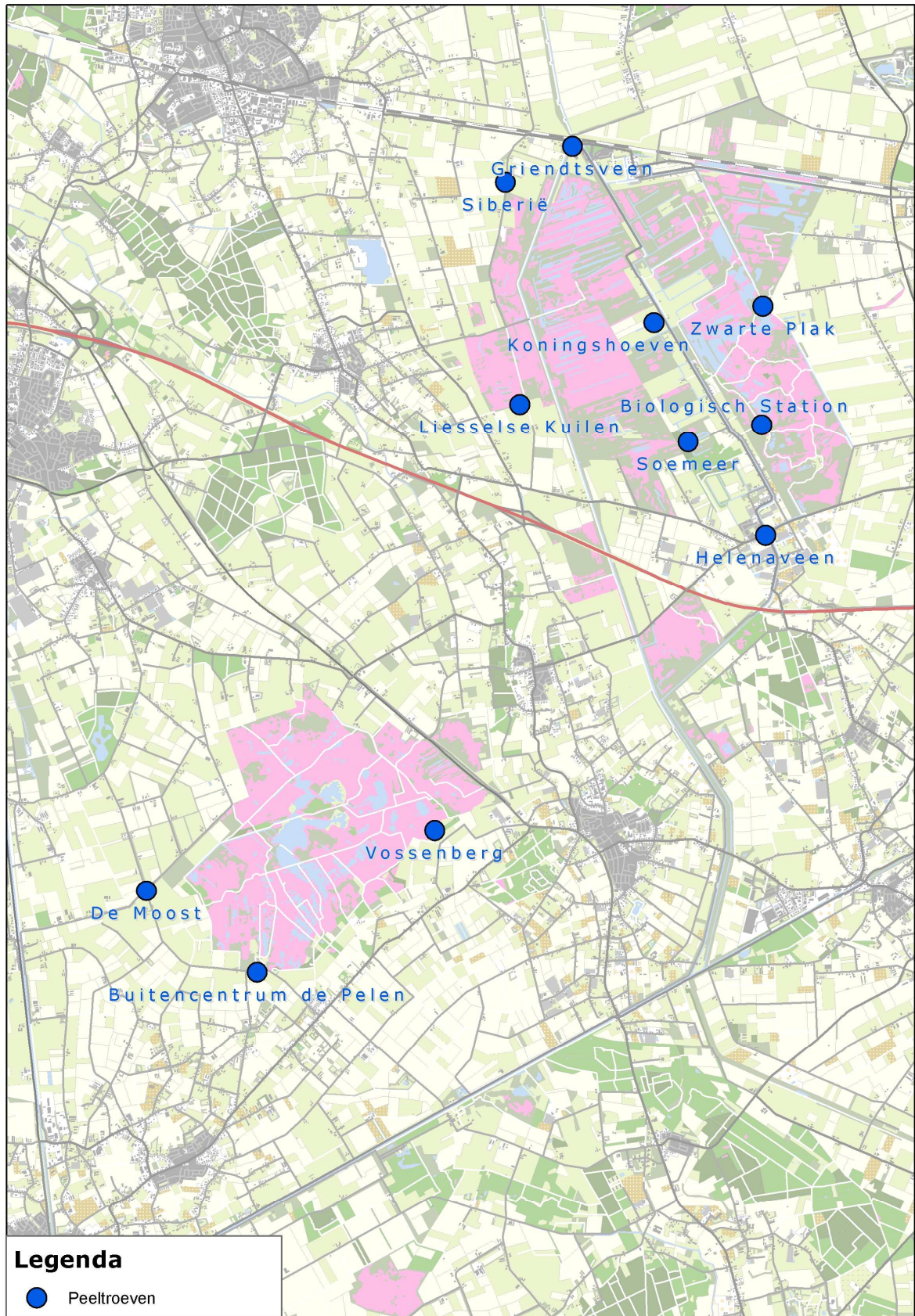
In het rapport "Peelbeleving in de Peelvenen" zijn tien locaties aangewezen die geschikt kunnen zijn als Peeltroef. In overleg met het bestuur van het Peelvennootschap is de Peeltroef Helenaveen toegevoegd. Zie kaart 1 voor een overzicht van alle Peeltroeven: zes in de Deurnsche Peel, twee in de Mariapeel en drie in de Grootte Peel.

Ter inspiratie is deze notitie geschreven die betrokken partijen enthousiast moeten maken voor de daadwerkelijke realisatie van de Peeltroeven. Voor de totstandkoming van deze notitie zijn alle locaties bezocht en is een eerste opzet gemaakt voor het versterken van de Peelbeleving. Deze opzet is met verschillende partijen besproken waaronder Staatsbosbeheer, DLG en TOP-Brabant. In overleg met Heemkundekring Deurne is er gekeken naar de verhaallijnen die bij de Peeltroeven passen. Met de Heemkundekring Asten is afgestemd over de cultuurhistorische route bij Peeltroef De Moost in de Grootte Peel.

De conceptnotitie is besproken met het bestuur van het Peelvennootschap en de heemkundekring Asten. Opmerkingen uit dit overleg zijn in deze eindnotitie verwerkt.

Als eerste is een voorstel voor de opzet van de Peeltroeven in het algemeen beschreven. Wat verandert er aan de inrichting. Hoe wordt er omgegaan met communicatie. Welke verhaallijnen kunnen er worden verteld en hoe wordt er omgegaan met een ambassadeurschap. Daarna is iedere Peeltroef afzonderlijk toegelicht omtrent inrichting, verhaallijn en routestructuren. Hiermee ligt er een basis voor de Peeltroeven. Bij de uitwerking van de Peeltroeven zullen samen met de direct betrokkenen en ambassadeurs keuzes worden gemaakt voor de precieze uitwerking.

Graag willen we iedereen bedanken die ons van informatie heeft voorzien voor deze notitie.

Kaart 1: Overzicht Peeltroeven

2 Inrichting

Om de Peeltroef recreatief aantrekkelijk en bijzonder te maken zullen er verschillende aanpassingen plaatsvinden aan de inrichting. Deze aanpassingen zijn op het gebied van recreatieve voorzieningen, parkeervoorziening en "kunst" elementen. Daarnaast is het voorstel opgenomen één zelfde beeldmerk bij iedere Peeltroef te plaatsen zodat ze samen één herkenbaar geheel vormen.

Belangrijke vertrekpunten voor de Peeltroeven:

1. Ze moeten een bezoek waard zijn.
2. Ze zijn zo interessant en bijzonder dat een in de buurt gelegen (toeristisch-recreatief) bedrijf ze op de homepage wil vermelden om mensen naar het gebied te trekken.
3. De Peeltroef moet een beleving bieden die de bezoeker verder doorvertelt en anderen enthousiast maakt om deze te gaan bezoeken (te "liken").

Beeldmerk

Op veel plekken in de Peel is hoogveen afgegraven. Het gebied is wel tot vijf meter hoger geweest dan dat het momenteel is. Om deze hoogte weer te geven kan bij iedere Peeltroef een paal geplaatst worden die de hoogte van het oorspronkelijke hoogveen aangeeft. Op de foto hiernaast is een dergelijke paal te zien die momenteel in de Mariapeel staat.

Voorbeeld van een beeldmerk

Recreatieve voorzieningen

Om de Peeltroef extra aantrekkingskracht en iets bijzonders te geven zijn ter inspiratie twee voorzieningen ontworpen om de ideale Peelbeleving te versterken. Deze voorzieningen zijn een knuppelbrug/vlonder en een uitkijkplateau. Per Peeltroef is gekeken welk element het beste past om de grootste Peelbeleving te krijgen. Ook is een ontwerp gemaakt voor Peelbankje dat bij iedere Peeltroef geplaatst kan worden. Dit Peelbankje is geïnspireerd door de kruiwagens waarmee het turf werd vervoerd. Bij enkele Peeltroeven wordt geadviseerd alleen het Peelbankje te plaatsen omdat een groter element niet nodig of mogelijk is. Belangrijk aandachtspunt bij deze voorzieningen en het bankje is een hufterproof uitvoering.

Knuppelbrug / Vlonder

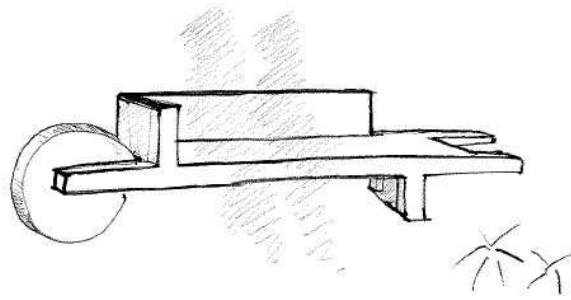
Uitkijkplateau's

Uitkijktoren: inspiratie brandtoren

Inspiratie voor een Peelbankje

"Kunst" elementen

Beeld werkt sterker dan tekst. Daarom kan ervoor gekozen worden om bij enkele markante Peeltroeven de verhaallijnen te versterken door het zichtbaar te maken met een (kunst) element. Bij het uitwerken van de Peeltroeven met kunstelementen is het logisch de kunstenaars die in het gebied wonen te betrekken.

Ideeën voor kunstelementen

Voorbeeld van een kunstelement dat momenteel in de Peelvenen te vinden is

Parkeervoorziening

Niet iedere Peeltroef zal evenveel bezoekers trekken. Zo starten er bij de ene Peeltroef meerdere wandelroutes en ligt een andere Peeltroef aan een doorgaande route. Het moet wel mogelijk zijn om de Peeltroeven afzonderlijk te bezoeken. Hiervoor moeten er bij iedere Peeltroef enkele parkeerplaatsen aanwezig zijn. Bij de beschrijving van iedere Peeltroef is een voorstel voor het aantal parkeerplaatsen gedaan.

3 Uitwerking

3.1 Verhaallijnen

Bij iedere Peeltroef wordt een verhaal over de Peelvenen verteld. Als hoofdthema is gekozen voor Cultuurhistorie en Natuur: dit is de rode draad die de Peeltroeven met elkaar verbindt. Aan dit hoofdthema zijn drie onderwerpen gekoppeld: **Turf, Oorlog en Hoogveen.**

Bij iedere Peeltroef wordt de verhaallijn gekozen die écht karakteristiek is voor die specifieke plek van de Peeltroef, met steeds als vertrekpunt één van de drie onderwerpen. Bij iedere Peeltroef is beschreven wat er op die locatie goed verteld kan worden.

Voor elk onderwerp zijn meerdere subverhalen te vertellen, afhankelijk van de plek. Zonder helemaal uitputtend te zijn, zijn de volgende subverhalen genoemd:

Turf: tabakstelers, relatie tot latere landbouw, Koning Willem III en de hoeves, voormalige Turffabriek, Boerenkuilen, Peelbanen en wijken, Helenavaart en kanaal van Deurne, Helenaveen en Station Helenaveen

Oorlog: Peel-Raamstelling, Defensiekanaal, kazematten en open schootsveld

Hoogveen: hoogveenherstel, veenmos en de mystiek van de Peel

3.2 Relatie verhaallijnen met andere ontwikkelingen

Bij veel Peeltroeven is naast één of meerdere verhaallijnen soms ook andere interessante informatie te vertellen. Denk daarbij aan het project Peelvenen dat streeft naar herstel van het hoogveen, met perspectieven voor ontwikkeling van landbouw, aandacht voor de leefbaarheid van het gebied en behoud van cultuurhistorische waarden. Ook de geschiedenis van de verschillende hoeves is zeer interessant om naar te verwijzen. Bij de uitwerking van de verhaallijnen per Peeltroef kan worden bekeken hoe naar deze informatie kan worden verwezen.

3.3 Peeltroeven verbinden door routes

Alle Peeltroeven worden met elkaar verbonden door middel van een fietsroute. Deze fietsroute is afgestemd op het knooppuntennetwerk. Indien nodig, kan het knooppuntennetwerk ook worden uitgebreid. Ook kan er een gps-track gemaakt worden.

Daarnaast is het bij enkele troeven mogelijk om van troef naar troef te lopen. Hiervoor kunnen er ommetjes van 3 tot 5 kilometer worden ontwikkeld bij de Peeltroeven. Deze ommetjes kunnen ook zoveel mogelijk worden gekoppeld aan het wandelknooppuntennetwerk.

Naast de Peeltroeven geven de routes ook aanleiding andere bezienswaardigheden van de Peel hieraan te koppelen wat de routes aantrekkelijker maakt. Denk daarbij aan de verschillende kazematten en grenspalen in het gebied.

Zie kaart 2 met mogelijkheden voor routes.

3.4 Communicatie / Informatievoorziening

Momenteel is er geen eenduidige identiteit rondom de communicatie voor de Peelvenen. De communicatie voor het gebied komt vanuit drie verschillende VVV's: VVV midden Limburg, Leisure Port en stichting Peel Promotie. Deze drie partijen zijn bereid een hechtere samenwerking aan te gaan. Daarnaast promoten de ondernemers het gebied ook allemaal op een eigen manier.

Momenteel wordt er door het Peeln netwerk en TOP Brabant gewerkt aan een discussiestuk rondom de Peelidentiteit. Voor de communicatie van de Peeltroeven is het van belang dat er gecommuniceerd wordt over de gehele Peel en dat er geen onderscheid gemaakt wordt tussen de Deurnsche en Mariapeel en de Groote Peel. Ook de term Peelvenen is voor de recreant niet duidelijk.

3.5 Communicatie VVV

Rondom de communicatie van de Peeltroeven kan er meegelift worden met de VVV. Zo kunnen de Peeltroeven meegenomen worden in het huidige informatiesysteem van de VVV en zijn ze zichtbaar op zowel de website van de VVV als de App.

3.6 Inspiratiekaart

Om het idee van de Peeltroeven in de streek uit te zetten is voorgesteld een inspirerende kaart te maken van de Peeltroeven. Gedacht wordt aan een handzame folder met op de voorkant een kaart met daarop de recreatieroutes en de Peeltroeven duidelijk zichtbaar. Op de achterkant van de kaart kan een korte beschrijving komen van de Peeltroeven met een beeld van wat er te zien en te doen is.

In eerste instantie zal de kaart dienen als inspiratie voor bestuurders, ambassadeurs en voor mogelijke financiers. Wanneer de Peeltroeven gerealiseerd zijn kan dit, in aangepaste vorm, een toeristische kaart worden voor de gehele Peelvenen.

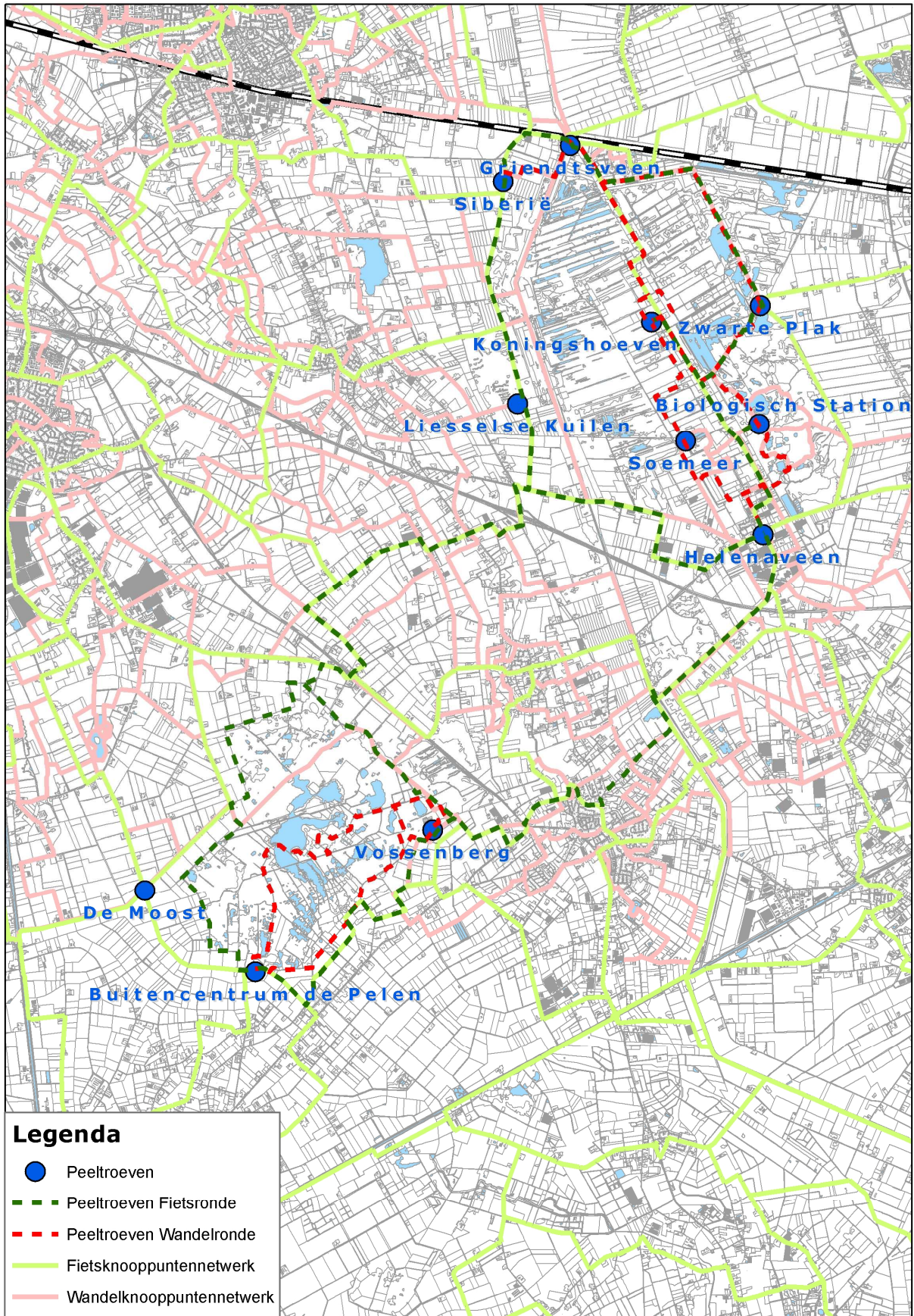
3.7 Informatie voorziening bij de Peeltroeven

Aangezien bij veel Peeltroeven al borden staan waar verhalen verteld worden is het niet logisch extra borden te plaatsen met de verhalen die bij de Peeltroeven verteld worden. Het verhaal kan verteld worden via de app van de VVV of via DeurneWiki TR-plekke-locaties van de Heemkundekring Deurne.

3.8 Excursies

Met excursies kan de beleving rondom de Peeltroeven verder worden verhoogd. Zo kan de boswachter, de Peelambassadeur of de Heemkundekring meer vertellen over het gebied en de cultuurhistorie van het gebied. Door het vragen van een bijdrage aan de deelnemers van de excursie, kunnen deze excursies ook een (bescheiden) inkomstenbron zijn voor de organisaties.

De excursies kunnen aansluiten op de verhaallijnen die bij de Peeltroeven verteld worden. Voor het geven van de excursies kan er een samenwerking gezocht worden met anderen die al excursies in de Peel verzorgen zoals Staatsbosbeheer, IVN, Heemkunde en enkele bewoners van Griendtsveen en Helenaveen.

Kaart 2 Mogelijke routes die de Peeltroeven met elkaar verbinden, in relatie tot het knooppuntennetwerk

4 Ambassadeurschap

De ondernemers van de Stichting Peelvennootschap hebben samen met TOP-Brabant de Peeltroeven benoemd. Het is belangrijk dat de ondernemers in de regio maar ook de dorpsraden zich verbonden voelen met de Peeltroeven. Wanneer de Peeltroeven een impuls krijgen zal dit ook invloed hebben op de bezoekersaantallen van de Peelvenen, wat weer positief is voor de ondernemers.

Voor het versterken van de betrokkenheid en het uitdragen van de Peeltroeven, wordt voor iedere Peeltroef gekeken wie ambassadeur kan zijn voor de desbetreffende troef. Denk daarbij aan dorpsraden, ondernemers en vrijwilligers uit de dorpen. Het is belangrijk dat een ambassadeur zich daadwerkelijk verbonden voelt met de Peeltroef waar hij ambassadeur van is. Het ambassadeurschap zal in eerste instantie laag ingezet moeten worden, vanwege de huidige economische situatie.

Bij het ambassadeurschap kun je in eerste instantie denken aan de volgende ideeën:

- △ Het mee ontwikkelen en verder uitwerken van de Peeltroef
- △ Het "adopter" van de Peeltroef
- △ Bij de eigen organisatie de Peeltroeven promoten (de ambassadeur wordt voorzien van promotiemateriaal)
- △ Het "dagelijks beheer" van de Peeltroef, zoals melding geven van mankementen aan de Peeltroef, de Peeltroef netjes houden (bijvoorbeeld opruimen kleine rommel)
- △ Samen met andere ambassadeurs bepaalde initiatieven bedenken en organiseren wellicht in samenwerking met de VVV.

Op een later moment kan het ambassadeurschap worden uitgebreid, waarbij je kunt denken aan:

- △ Zorg dragen voor onderhoud aan de Peeltroef
- △ Maaien van de paden naar de Peeltroef
- △ Het Peeltroef verhaal vertellen aan recreanten

Als "tegenprestatie" voor het ambassadeurschap kan de naam van de ambassadeur worden genoemd bij de daadwerkelijke Peeltroef. Daarnaast wordt gezien op welke wijze de Peeltroef op de locatie van de ambassadeur versterkt kan worden met bijvoorbeeld foto's, voorwerpen en arrangementen.

Om de Peeltroeven goed in te richten gelden enkele algemene voorwaarden:

- △ Door de ingrepen zijn de Peelvenen beter te beleven zonder de rust te verstoren.
- △ Voor de aanleg van de recreatieve voorzieningen moeten de desbetreffende vergunningen aangevraagd zijn.
- △ De Peeltroef moet voor iedereen vrij toegankelijk zijn en blijven.

5 Peeltroef Griendtsveen (vertrekpunt bij De Halte)

Aanpassing aan inrichting

- △ Plaatsen van beeldmerk en Peelbankje
- △ Aanleg vlonder in ven (bij het Nonnenpaadje).
- △ Eventueel kunstobject rondom het vervoer van turf.
- △ Huidig aantal parkeerplaatsen is voldoende.

Verhaallijn

Momenteel worden in het munitiehuisje alle drie de verhaallijnen verteld. Er hangen daar informatieborden over De Halte, de Turfwinning, de Peel-Raamstelling, het Drie Dorpenpunt en het natuurgebied. Het is daarom niet nodig om nog extra verhaallijnen te vertellen op deze locatie. Ook komt op deze locatie een informatiezuil over het LIFE+-project herstel hoogveen.

Routes

Routes die aanwezig zijn behouden.

6 Peeltroef Siberië (Leegveld)

Aanpassing aan inrichting

- △ Plaatsen van beeldmerk en Peelbankje
- △ Kunstobject van turfbootje laten zien (wellicht op kanaal)

Verhaallijn

Turf

Het Kanaal van Deurne was aanvankelijk bedoeld ter afwatering van het veengebied en voor het transport van de in de Peel afgegraven turf. De turfvaartjes in de Deurnsche Peel (de zogenaamde wijken) werden op dit kanaal aangesloten. De wijken in Helenaveen echter werden aangesloten op de Helenavaart. Een bekende historische anekdote betreft de rivaliteit tussen de veenbaas van de Griendt en het gemeentelijk veenbedrijf van Deurne. Van de Griendt weigerde zijn eigen kanaal (de Helenavaart) in medegebruik te geven en dwong de gemeente daardoor zelf een nieuw kanaal te graven (het kanaal van Deurne). Aan die geschiedenis dankt de Peel zowel de z.g. "bajonetbocht" als het "dubbele kanaal".

Subverhalen

Landbouwonwikkeling na de turfwinning, boekweitteelt, ontginningsboerderijen uit de jaren 50.

Routes

Momenteel zijn er nog geen ommetjes in het leegveld. Dit gebied wordt recreatief verder ontwikkeld, onder meer met aanleg van wandelroutes.

7 Peeltroef Liesselse Kuilen

Boerenkuil bij Wilgenroosweg

Locatie uitkijktoren nog bekijken

Overweging

Staatsbosbeheer geeft aan dat deze plek nu nogal geïsoleerd ligt en dat het daarom niet zo'n gewenste plek voor een Peeltroef is. Op termijn, na inrichting van het Leegveld en ontwikkeling van wandelroutes, is ontwikkeling van deze plek als een Peeltroef wellicht wel logisch.

Aanpassing aan inrichting Boerenkuil

- △ Plaatsen van beeldmerk en Peelbankje
- △ Verplaatsen van hek
- △ Aanleg parkeervoorziening: 3 parkeerplaatsen
- △ Zichtbaar maken van turfput
- △ Kunstobject rondom turf

Verhaallijn

Turf

De zogenaamde boerenkuilen zijn de restanten van de vroegere kleinschalige turfwinning. De ronde of onregelmatig gevormde gaten zijn enkele, tot hooguit enkele tientallen, meters in omvang. Na het graven van de turf stonden de kuilen in korte tijd weer vol water, ook omdat de scheidingwal met een vroegere kuil moest worden doorgestoken. De kuilen werden weer snel bedekt met een levend veenmosdeksel. Daardoor is het betreden van een boerenkuilencomplex niet zonder gevaar.

Routes

Aangezien het gebied afgesloten is, kun je de Peeltroef alleen beleven vanaf de rand (hek) en kun je er niet dichtbij komen. Daardoor kunnen er geen routes door het gebied worden ontwikkeld. Wel kunnen er exclusieve excursies gegeven worden in het gebied (is op het moment nog niet het geval).

Aansluiten van deze Peeltroef op de wandelroutes in Leegveld.

Uitkijktoren

Een locatie in het Leegveld voor de uitkijktoren moet in overleg met de dorpsraad van Liessel worden verkend. De locatie van de boerderij van Neerven biedt wellicht perspectief.

8 Peeltroef Koningshoeven

Overweging

De locatie van het uitkijkplateau verdient aandacht. Op dit moment wordt er in het kader van het Life+ project een kade aangelegd met een kleine verhoging. Na uitvoering van het project zal deze kade een uitzichtpunt kunnen worden met Peelbeleving. De meningen van partijen zijn verdeeld of dit het uitkijkplateau aan de rand van de huidige Deurnsche Peel kan vervangen (dus verder het gebied in). Bij de uitwerking verdient dit punt bijzondere aandacht.

Aanpassing aan inrichting

- △ Plaatsen van beeldmerk en Peelbankje
- △ Aanleg uitkijkplateau
- △ Huidige parkeervoorziening is voldoende
- △ Kunstobject rondom de boekweit

Verhaallijn

Turf

Voor het vervenen werd eerst boekweit geteeld. Voor de teelt van boekweit op veengrond vond weinig grondbewerking plaats. De bovenste laag van de grond, die in het voorjaar droog was, werd verbrand waardoor voedingsstoffen vrijkwamen. Dit 'boekweitbranden' gaf zoveel rookontwikkeling dat de veenbranden tot in Duitsland zichtbaar waren. Na enkele jaren was de bodem uitgeput en vond vervening plaats.

Subverhalen

Het ontstaan van de Koningshoeven.

Vanuit de landinrichting Peelvenen loopt momenteel ook een project voor het plaatsen van informatiepanelen (naast het realiseren van het wandelommetje). Het is goed dat ontwikkeling van de Peeltroef hierop aansluit.

Routes

Vanaf de ijsboerderij wordt een wandelroute ontwikkeld. Het zou mooi zijn als deze route ook aangesloten kan worden op het routenetwerk van de Mariapeel. Door middel van een wandelroute kunnen de Peeltroeven; Koningshoeve, Zwarte Plak, Biologisch station en Helenaveen aan elkaar worden gekoppeld.

9 Peeltroef Soemeer

Aanpassing aan inrichting

- △ Plaatsen van beeldmerk en Peelbankje
- △ Aanleg belevingsroute met verschillende elementen omtrent de turfwinning
- △ Parkeervoorziening in Helenaveen is voldoende

Verhaallijn

Op deze locatie is gekozen voor een belevingsroute van Helenaveen richting Karpervijver. Deze keuze is ontstaan omdat Helenaveen van grote waarde is voor de cultuurhistorie van de Peelvenen. Daarnaast is de Karpervijver op zichzelf een minder sterke Peeltroef. Door deze te verbinden met Helenaveen ontstaat er een zeer sterke Peeltroef. In de belevingsroute kan er op verschillende punten iets verteld worden over de turfwinning van begin tot eind. Bij ieder punt is een element rondom de turfwinning zichtbaar.

Routes

De belevingsroute moet in samenspraak met omwonenden worden ontwikkeld om zo het draagvlak te vergroten. Er is een cultuurhistorische route ontwikkeld vanuit Helenaveen. Wellicht valt hier een combinatie mee te maken. Tijdens het lopen van de route kom je verschillende elementen tegen die te maken hebben met turfwinning.

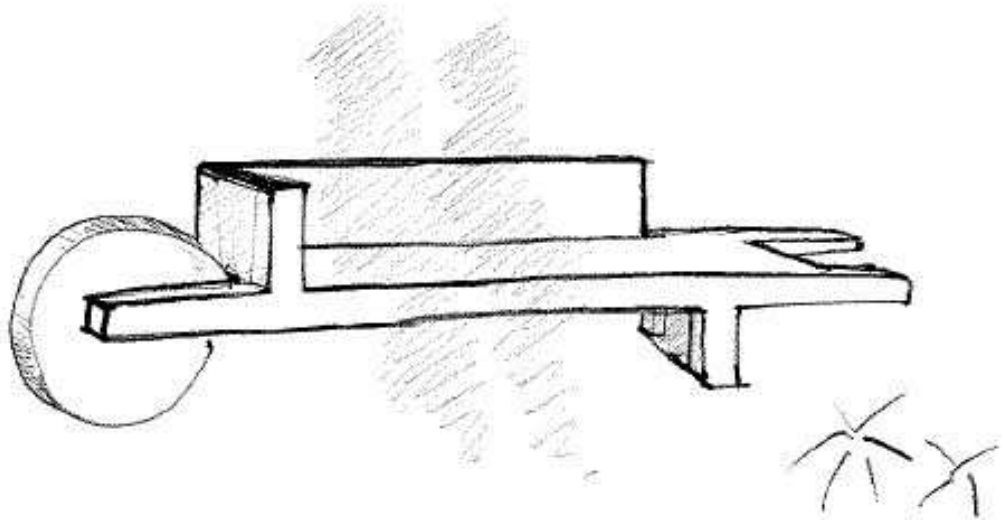
Mogelijke uitwerkingen voor de belevingsroute:

- △ Belevingsroute met speelelementen speciaal gericht op kinderen;
- △ Kinderen kunnen al gaande weg zich ontplooiën als echte turfstekers. Ze komen elementen tegen waar ze mee kunnen spelen of iets kunnen leren omtrent de turfwinning. Echte turf laten voelen.

- △ Belevingsroute met kunstobjecten; Wanneer gekozen wordt voor kunstobjecten kan bij elk kunstobject een stukje van het verhaal omtrent de turfwinning worden verteld. Deze optie speelt meer in op volwassenen en ouderen.

Momenteel wordt er een wandelroute ontwikkeld door de bestuurscommissie Peelvenen. Wellicht kan hierop worden aangehaakt.

10 Peeltroef Helenaveen

Aanpassing aan inrichting

- △ Goede locatie in Helenaveen: afstemmen inrichting op bestaande elementen
- △ Plaatsen van Peelbankje

Verhaallijn

Turf

Helenaveen werd in 1853 gesticht door de Bossche opzichter van Waterstaat Jan van de Griendt, wiens vrouw Helena Panis heette. De *Maatschappij Helenaveen* liet een particulier kanaal, de Helenavaart, graven. De zwarte turf die hier gewonnen werd, kon daar langs worden afgevoerd naar de Noordervaart. Er bevond zich in Helenaveen zelfs een drijvende turfstrooiselfabriek.

Tabak

Naast turfsteken werd er ook geld verdiend met tabak. Op peelgrond groeien tabaksplanten goed en in 1870 deed de tabakscultuur zijn intrede in Helenaveen. Na 15 jaar werd de teelt echter beëindigd wegens te grote concurrentie van de goedkopere tabak uit Indië

Subverhalen

Gouden Helm, Hervormde en Katholieke kerk, twee kerkhoven.

Routes

In Helenaveen start een wandelroute van Staatsbosbeheer. Er is ook een cultuurhistorische route ontwikkeld vanuit Helenaveen.

Deze Peeltroef kan door middel van een rondwandeling worden gecombineerd met de Peeltroeven Biologisch Station en Soemeer. Met een langere wandeling kunnen ook de Peeltroeven Koningshoeven en Zwarte Plak worden verbonden aan de Peeltroef Helenaveen.

11 Peeltroef Biologisch Station

Aanpassing aan inrichting

- △ Plaatsen van beeldmerk en Peelbankje
- △ Aanleg uitkijkplateau
- △ Huidige parkeervoorziening is voldoende
- △ Het veenmos proces zichtbaar maken

Verhaallijn

Hoogveen

Hoogveen is een pakket van op elkaar gepakte, onverteerde, dode plantenresten en voornamelijk veenmos. Veenmos groeit, in de vorm van kussens, aan het veenoppervlak en zuigt zich als een spons vol met regenwater. Het veenmos sterft aan de onderzijde af maar groeit aan de bovenkant gewoon door. Het afgestorven veenmos wordt niet of nauwelijks verteerd in het natte, zure milieu waardoor het pakket steeds dikker wordt.

Routes

Bij het Biologisch Station zijn meerdere wandelroutes. Deze Peeltroef kan door middel van een langere rondwandeling gecombineerd worden met de Peeltroeven Koningshoeve, Zwarte Plakweg en Helenaveen.

Kans

Ontwikkeling van deze Peeltroef heeft meer kans als het gebouw door een exploitant wordt ontwikkeld, bijvoorbeeld een horecagelegenheid. Ook zou het gebouw kunnen worden ingezet voor incidenteel gebruik (toiletten, keuken), als luxe picknickplaats en evenementen zoals een stilteconcert.

12 Peeltroef Zwarte Plak

Aanpassing aan inrichting

- △ Plaatsen van beeldmerk en Peelbankje
- △ Zicht op waterplas verbeteren
- △ Aanleg knuppelbrug
- △ Wellicht kleine parkeervoorziening

Verhaallijn

Hoogveen

Voor de ontginning in de Peel lag er een hoogveenpakket van zo'n 5 à 6 meter. Hoogveen groeit zo'n 1 mm per jaar. Door vernatting wil men het hoogveen terugbrengen in het gebied. Hierdoor ontstaat het beeld van de waterplassen met de resten van afstervende berken. De waterplassen zijn in de winter zeer geschikte rustgebieden voor verschillende vogelsoorten.

Subverhalen

Peel-Raamstelling, onderduikers, Defensiekanaal

Routes

Momenteel liggen er wandel en fietsroutes langs deze troef. Deze Peeltroef kan door middel van een langere rondwandeling gecombineerd worden met de Koningshoeve, Biologisch Station en Helenaveen.

De bestaande route tussen de Driehonderd Bunders en de Horster Driehoek gaat verdwijnen. Hiervoor komt een alternatieve route door de Horster Driehoek.

13 Peeltroef Buitencentrum de Pelen

Aanpassing aan inrichting

- △ Plaatsen van beeldmerk en Peelbankje
- △ Mogelijkheid creëren voor het voelen van hoogveen
- △ Huidige parkeervoorziening voldoende

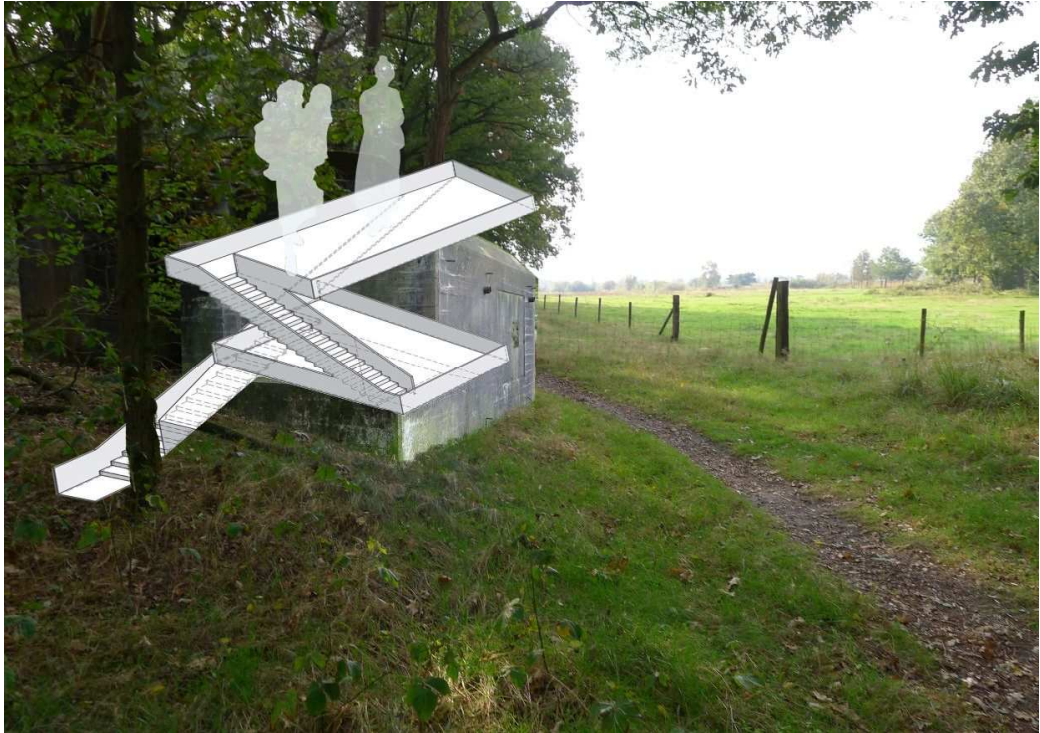
Verhaallijn

Bij het buitencentrum worden buiten verschillende verhalen verteld over Turfstekers, Van veen tot turf, Flora en Fauna, Wandelgebied. Hierdoor is het niet nodig om op deze plek nog meer verhalen te vertellen.

Routes

Er lopen verschillende korte routes bij het buitencentrum. Door middel van een nieuwe route kan deze Peeltroef verbonden worden met Peeltroef Vossenbergh.

14 Peeltroef Vossenberg

Aanpassing aan inrichting

- △ Plaatsen van beeldmerk en Peelbankje
- △ Aanleg parkeervoorziening 5 plaatsen
- △ Kijkplateau op kazemat: verbeteren uitzicht op de Grootte Peel
- △ Beeld van de gehele Peel raamstelling

Verhaallijn

WOII

Op de Vossenberg liggen 7 kazematten die onderdeel uitmaken van de Peel Raamstelling. In 1940 zijn hier nauwelijks gevechtshandelingen geweest. De Nederlandse troepen trokken zich op bevel terug naar Asten en Helmond. In 1944 maakten zowel de Duitsers als de geallieerden afwisselend gebruik van de vestiging. Dit vanwege de sterkte en de gunstige ligging tegen de veilige Peel. (*Bron: www.medelo.nl*)

Routes

Er kunnen hier twee routes worden ontwikkeld. Een klein ommetje en een langere route naar het buitencentrum via het wandelknooppuntennetwerk. De routes zijn i.v.m. broedseizoen en rustgebied niet het hele jaar toegankelijk.

15 Peeltroef de Moost

Deze Peeltroef ligt verder van het natuurgebied af dan de andere Peeltroeven die aan de rand van de Peelvenen liggen of in de Peelvenen. Hierdoor is het bij deze Peeltroef moeilijk om een echte Peelbeleving te creëren. De cultuurhistorie op deze locatie is wel zeer interessant, maar hier is niks meer van zichtbaar.

Voor het gebied de Moost-Weerterbaan heeft de heemkundevereniging Asten een cultuurhistorische wandelroute uitgewerkt met een groot aantal cultuurhistorische punten. Deze route is uitgewerkt in een beeldrapport. Voor deze route zijn enkele ontwerpen als idee gevisualiseerd door Studio Pluriform.

De heemkundevereniging Asten werkt deze cultuurhistorische wandelroute verder uit. Voorlopig wordt geen aansluiting gemaakt bij de Peeltroeven.

16 Vervolg stappen

Deze notitie is een eerste opzet voor de totstandkoming van de Peeltroeven. Om de Peeltroeven verder te kunnen realiseren komt een aantal stappen in beeld. Trekker voor de verdere uitwerking van de Peeltroeven is het Peelvennootschap. Het Peelvennootschap zal zich inspannen om de Peeltroeven gerealiseerd te krijgen. Het werkgebied van het Peelvennootschap behelst niet de Grootte Peel. Wel zal het Peelvennootschap moeite doen ambassadeurs te vinden voor deze Peeltroeven.

Initiëren van de Peeltroeven:

- △ Goedkeuring van het rapport Peeltroeven door het Peelvennootschap en uitspreken van de intentie om de voorzetten uit dit rapport verder op te pakken.
- △ Het rapport aanbieden aan de bestuurscommissie Peelvenen door het Peelvennootschap, met het verzoek dit rapport vast te stellen en ondersteuning te bieden bij de verdere uitwerking.
- △ Opstellen van een globale kostenraming.
- △ Het Peelvennootschap benadert mogelijke ambassadeurs voor de Peeltroeven.
- △ Organiseren van bijeenkomst voor ondernemers, dorpsraden en vrijwilligers voor ondersteuning van de uitwerking van de Peeltroeven en voor het ambassadeurschap.
- △ Ontwikkelen van een kaart voor mogelijke financiers en bestuurders.
- △ Verkennen van verdienmogelijkheden met de Peeltroeven.
- △ Zoeken naar financiële middelen voor de Peeltroeven.

Realisatie van de Peeltroeven:

- △ Verdere uitwerking van de ontwerpen per Peeltroef.
- △ Aanvragen vergunningen / ontheffingen.
- △ Opzetten en uitvoeren communicatieproces.
- △ Verdere uitwerking van de routestructuren.
- △ Aanleg van voorzieningen.

